

יוני 2024

דישון אוכמניות

אוכמניות כחולות הן פרי יער המוגדר כמזון על (SUPER FOOD) תודות לתכונות הבריאותיות הרבות ולערכים תזונתיים ובהם וויטמינים, מינרלים, יסודות קורט, נוגדי חמצון עוצמתיים, סיבים תזונתיים.

אנתוציאנינים (הצובען הסגול \ כחול) הן נוגדי חמצון עוצמתיים וכן משמשים כחומר נוגדי דלקות. חומרים אלו מסייעים בשמירה על בריאות הלב וכלי הדם, משפרים ומשמרים את בריאות העיניים ומשפרים ראייה ובעיקר ראיית לילה. מאטים תהליכי הזדקנות, מונעים שקיעת שומנים בדפנות כלי הדם. מומחי תזונה מציינים את יכולתם של אוכמניות כחולות לצמצם נזקי סוכרת, להקל על דלקות מפרקים וכן למנוע התפתחות מחלות ממאירות של דרכי העיכול.

לכן, בעולם וגם בארץ ישנה דרישה הולכת וגוברת לפרי.

האוכמניות הן פרי ממשפחת האברשיים. מוצאן מצפון אמריקה ועיקר גידולן היה בביצות.

הצמח גדל כשיח רב שנתי, בעל שורשים רדודים.

חלק מהזנים נשירים ודורשים מנות קור רבות, וחלק מהזנים ירוקי עד עם דרישות קור מועטות.

מחלקים לטיפוסים: RABBIT EYE, LOWBUSH, HIGHBUSH.

דרישה הכרחית לגדילה תקינה היא- חומציות הקרקע. בכדי ליצור גידול טוב ולקבל פרי יש לגדל את האוכמניות בחומציות של בין 4.5 ל 5.5. נמצא שבקרקע בסיסית מצטבר סידן וזרחן על שורשי האוכמניות ומעוות את גידולם, ובכך נגרם עיכוב בצימוח (שורשים ועלווה), מחסורים- בייחוד מנגן, ואובדן כמויות פרי ואיכות ירודה של הפרי.

הקרקעות בארץ הן ברובן ניטרליות ואף בסיסיות (בין 7 ל 8 PH).

לכן רוב הגידול בארץ נעשה במצעים מנותקים. בכדי להגיע לחומציות הדרושה יש לבחור במצע הנכון ולהחמיץ את מי ההשקיה באמצעות חומצה (רצוי חומצה גופריתנית). דישון חנקן בצורת אמון מוריד אף הוא את החומציות באזור בית השורשים.

ממחקרים נמצא שהצמח מעדיף לצרוך את החנקן בצורת היון אמון ופחות את היון חנקה. לכן הדישון החנקני צריך להיות מחנקן אמוני. מומלץ להוסיף לדשן מעכב ניטריפיקציה לשמר את האמון כאמון שלא יתפרק לחנקה.

צמח האוכמניות אינו דורש כמויות מזון רבות. קטיף טון אוכמניות מרחיק כקילו אחד של חנקן וכקילו אחד של אשלגן, ובגיזום- כשני ק"ג חנקן ו כקילו אשלגן יורחקו מהמטע. לכן יש להיזהר מדישון חנקני מוגבר כי זה עלול לייצר צמח גדול ללא פרי. ולעיתים לגרום לצריבות ואף לתמותה, בייחוד בצמחים צעירים.

תמונת עלווה פגועה מעודפי הזנה:

אוניברסיטת קורנל
<https://blogs.cornell.edu/berrytool/blueberries/leaves-are-unusually-colored-spotted-or-necrotic-browning/#Overfertilization>

תמונת מחסור בחנקן:

Nitrogen deficiency on 'Bluecrop' blueberry. Plant on the left did not receive adequate nitrogen fertilizer.

מימין- צמח תקין
משמאל – צמח הסובל ממחסור בחנקן

טבלת הרחקת יסודות הזנה בפטל ומאוכמניות (מתייחס לגידול זני "הייבוש" באורגון ארה"ב):

Table 4. Amount of nutrient removed **per ton** of fresh fruit harvested per berry crop and nutrient removed per acre when pruning mature blueberry (adapted from research done by Strik)

Crop	Macronutrients (lb/ton)					
	N	P	K	Ca	Mg	S
Fruit						
Red raspberry	3.5	0.5	3.0	0.3	0.4	0.2
Trailing blackberry	2.9	0.5	3.0	0.3	0.5	0.2
Blueberry	1.4 - 2.0	0.1 - 0.3	0.8 - 2.9	0.1 - 0.2	0.1	0.1
Prunings (per acre)						
Blueberry	14.0	1.5	6.5	3.0	0.9	1.0
Crop	Micronutrients (oz/ton)					
	B	Cu	Mn	Zn		
Fruit						
Red raspberry	0.1	0.0	0.1	0.1		
Trailing blackberry	0.1	0.0	0.2	0.2		
Blueberry	0.01 - 0.06	0.01 - 0.02	0.04 - 0.3	0.01 - 0.04		
Prunings (per acre)						
Blueberry	0.2	1.0	12.0	0.5		

Nutrient Management of Berry Crops in Oregon Bernadine C. Strik Professor, Extension Berry Crops Specialist Department of Horticulture Oregon State University

במצעים מנותקים רצוי לדשן בשפיר גופר בלו, תוך כדי ניטור קפדני של החומציות, וריכוז חומרי ההזנה במי הטפטפת ומי הנקז. בדשן גת פיתחנו נוסחה ייחודית לדישון אוכמניות- אוכמניות כחל בלו המשלב חנקן בצורת אמון, זרחן, אשלגן מיקרו אלמנטים ובלו-תוסף לעיכוב הניטריפיקציה. בגידול בקרקע נדשן בטוב בלו.

רצוי להתייעץ עם אגרונום דשן גת למציאת ההרכב הנכון ביותר לגידול שלכם.

מיכל כנות, אגרונומית
054-4361156
michal@deshengat.co.il

מקורות:

1. Effect of ammonium or nitrate nutrition on net photosynthesis, growth and activity of the enzymes nitrate reductase and glutamine synthetase in blueberry, raspberry and strawberry. W. Claassen and F. Lenz

2. <https://www.hagits.com/> מאמרים/תזונה-איכותית/אוכמניות-כחולות.

3. The use of increasing proportions of $N-NH_4^+$ among the total applied inorganic N to improve acidification and the nutritional status and performance of blueberry plants in soilless culture

Author links open overlay

panelGuy Tamir ^a, Gadi Afik ^{b c}, Shmuel Zilkah ^d, Nir Dai ^d, Asher Bar-Tal ^b

4. Combined effects of alkaline pH and high Ca concentration on root morphology, cell-wall polysaccharide concentrations and blueberry plant performance

5. <https://blogs.cornell.edu/berrytool/blueberries/leaves-are-unusually-colored-spotted-or-necrotic-browning/#Overfertilization>

6. Nutrient Management of Berry Crops in Oregon Bernadine C. Strik Professor, Extension Berry Crops Specialist Department of Horticulture Oregon State University

